

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Любен Киров Караниколов, член на научното жури в конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ по професионално направление 3.6 Право (Финансово и данъчно право), обявен в ДВ, бр. 21 от 13.03.2020 г., в Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, с кандидат гл. ас. д-р Савина Иванова Михайлова-Големинова

1. В конкурса за доцент по финансово и данъчно право в Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ гл. ас. д-р Савина Иванова Михайлова-Големинова е единствен кандидат. За участието си в него тя представя научни трудове, които са публикувани след защита на дисертацията ѝ. Единият от тях, който се различава от темата на дисертацията ѝ, е хабилитационен труд – **„Предизвикателства пред държавите членки и кандидатките за членство в Европейския съюз в областта на данъчното облагане и финансовото право“** (С.: Сиела, 2019, ISBN: 978-954-28-2850-1 и „Challenges Facing Member States and Candidate Countries of the European Union in the Field of Taxation“. S.: Ciela Publishing, 2018, ISBN: 978-954-28-2734-4) под научната редакция на проф. Жак Малерб (*Монографията е обсъдена и приета с решение, взето на заседание на катедра „Административноправни науки“, Юридически факултет, Софийски университет „Св. Климент Охридски“ , приложен Протокол № 5 от 27 май 2019 г., представен заедно с референция от проф. Жак Малерб*). Другите трудове за участие в конкурса са, както следва: глава от колективна монография: Белоусов, А., Леонидович, А., Алексеева, Д., Овчинникова, Л., Белов, В., Шибанова, А., Долина, О. Лапин, А., Свиридова

Е., Якимова, Е., Амбарцумов, Р., Патрикеев, П., Баракина, Е., Остроушко, А., Краюшкин, А., Карпухин, Д., Батюкова, В., Малахова, В., Григорьева, Н., Денисов, Н., Красненкова, Е., Ширева, И., Пушкарев, В. Реализация прав налогоплательщиков по соглашениям об избежании двойного налогообложения в условиях цифровой экономики (на примере цифровых компаний). В- Публично-правовые средства эффективности развития экономики и финансов. Часть 2. Публично-правовые средства развития искусственного интеллекта, цифровизации финансов и институтов юридического ответственности. М.: Кнорус, 2020, с.37-47. (параграф 1.3 в соавторстве Лапина, М.) ISBN 978-5-4365-5047-3; студия, публикувана в редактиран колективен том: Accession negotiation challenges facing candidate countries in the field of taxation. *Зборник радова правног факултета у Нишу*, LVII, 2018, № 79, с. 115-140. ISSN 0350-8501; 10 бр. статии и доклади, публикувани в нереферирано списание с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове в България и чужбина. Кандидатът представя и публикуван дисертационен труд: „Финансови правни отношения в системата на публичните средства от европейските структурни и инвестиционни фондове“, С.: Сиела, 2017, 276 с., ISBN: 978-954-28-2394-0. Същата има разширен обхват, като е включена правната рамка за програмен период 2020-2024 г., както и законодателството в областта на общата селскостопанска политика, освен кохезионната политика на ЕС. Включена е и практиката на административните съдилища по приетия закон за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове, подбрана на база на практическия опит при воденето на тези дела от кандидата.

Кандидатът е допуснат за участие в конкурса, тъй като тя отговаря на националните минимални изисквания за заемане на длъжността „доцент“ и има общ брой точки по всички показатели: 535.

2. Савина Михайлова-Големинова е магистър по право от Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. От 1993 г. е асистент в Катедра „Административноправни науки“ на Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. От 2014 г. е доктор по право след успешно защитена дисертация на тема „Финансови правни отношения в системата на публичните средства от Европейските структурни и кохезионен фондове на ЕС“. В Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ води упражнения по финансово и данъчно право. В Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ води последователно лекционни курсове по: „Финансово управление и контрол на средствата от ЕС“ (2016-2019 г.); „Финансово право“ на английски език в Магистърска програма „Финансов мениджмънт“ (2014-2019 г.); „Данъчно право“ и „Контрол на средствата от Европейския съюз“ в Магистърска програма „Митнически и данъчен контрол“ и др. От януари 2020 г. е в списъчния състав на Стопанския факултет на СУ. Специализирала е в IFBD (Амстердам, Нидерландия) и в Оксфордския университет (Обединено кралство). Член е на Софийската адвокатска колегия и на Международната фискална асоциация (IFA). Представител на българския клон на IFA в IFA WIN Член на Европейската асоциация на данъчните професори. Член е на екипа на Академията за европейски структурни и инвестиционни фондове (съвместна програма на Института по публична администрация, Софийски университет и JASPERS), както и на екипа на Националния институт на правосъдието с опит в публичния сектор като: съветник на Председателя на 40-то Народно събрание (2005-2009 г., включително кореспондент по IPEx на НС); съветник на

служебния заместник министър-председател, отговарящ за координацията на управлението на средствата от ЕС (август-октомври 2014 г.). Консултат по проекти в областта на публичната администрация и транспорта. Владее български, английски и руски език. Участва активно в преподавателската мобилност по програма „Еразъм +“ на ЕС.

3. Монографията „Предизвикателства пред държавите членки и кандидатките за членство в Европейския съюз в областта на данъчното облагане и финансовото право“ е задълбочено изследване на съвременните тенденции в областта на данъчното и финансово право, както в България, така и в Европейския съюз. Разнообразните въпроси и обхванатите тенденции са не само с научна насоченост, но и с практическа приложимост и за практикуващите юристи. Богатата библиография на български и английски език е изключително полезна за всички изследователи в областта на финансовото и данъчното право, но е полезен справочник и за практикуващите юристи. Савина Михайлова се е справила убедително при анализа на съвременните предизвикателства пред държавите членки в ЕС в областта на финансовото и данъчното право в днешно време, като същевременно се опира на традициите в българската правна доктрина, при това не само в областта на финансовото и данъчното право, което го прави изключително актуално. Изследването е многоаспектно и интердисциплинарно, което го прави ценно не само за юридическата общност. Кандидатът последователно и аргументирано отстоява своето мнение по отношение на мястото на „административния договор“ в позитивното право, както и при анализа на елементите на съвременната „финансова система“, базирайки се на публикации не само на български, но и на чуждестранни изследователи. Направени са и предложения *de lege ferenda*, които заслужават внимание.

Монографията представлява първото във финансовоправната и данъчноправната теория всестранно изследване на съвременните тенденции след 2014 г. в областта на данъчното облагане и финансовото право в Република България и Европейския съюз.

Научната новост на монографичното изследване се предопределя от изцяло новите за българското право и финансовоправната и данъчноправната доктрина отношения, които се налагат с членството на Република България в Европейския съюз и в рамките на различните многогодишни финансови рамки на Европейския съюз. В тази връзка, кандидатът представя по нов начин финансовото право като самостоятелен правен отрасъл в правната система на Република България, а данъчното право като негов подотрасъл, анализирайки състоянието на правната доктрина в тази област в други държави от Централна и Източна Европа и Русия, както и мненията на представители на академичните среди на държави, които не се причисляват към членувалите в бившия социалистически блок.

Кандидатът обосновава в монографичното си изследване, че финансовото и данъчното право са най-динамичните правни отрасли в съвременните правни системи на държавите членки и кандидатките за членство в ЕС, като представителите на академичните среди и практиката са изправени пред множество предизвикателства поради сложните взаимовръзки на националното законодателство с правото на ЕС, финансовата система и публичните финанси на ЕС, включително и с оглед на институционалната рамка и дейността на финансовата ни администрация на държава членка.

Оригинален е подходът на кандидата при проследяване на актуалните тенденции в областта на позитивното право на Европейския съюз за програмен период 2014-2020 г. с поглед към новия програмен период, включително и

националното право, както и практиката на Върховния административен съд и Съда на Европейския съюз, с оглед защитата на финансовите интереси на ЕС и националния бюджет.

Тезите, залегнали в монографичното изследване, са представени от кандидата с отделни акценти и в статии в чуждестранни нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове: Constitutional identity and Direct Taxation. *Financial Law Review*, 15 (3), 2019, p.124-128; International Initiatives in the Field of Taxation and European Law. *International Scientific Conference "Law and Multidisciplinarity"*, Faculty of Law, University of Niš, Serbia, 2019, p. 263-274; Rule of Law Infringements in the Field of European Structural and Investment Funds Management, in: Belov, M. (ed.) Rule of Law at the Beginning of the Twenty-First Century. The Hague: Eleven publ., 2018, p. 329-339, ISBN: 978-94-6236-858-3; Bulgarian Financial Law and the European Legal and Financial System. *Financial Law Review*, 2018, No 4, p. 39-50, ISSN 2299-6834; Challenges and opportunities facing the Legal and Institutional framework for the Management of European Structural and Investment Funds in Bulgaria. *European Structural and Investment Funds Journal. Special Issue on Practices and Experiences from Member States and Beneficiaries*. 2015, Volume 3, No 4, 239-243, ISSN 2196-8268.

За да обоснове приемственост, кандидатът се базира на правната концепция за финансите и съответстващия ѝ теоретичен модел на финансовите правни отношения, обосновани в дълбочина от проф. Милчо Костов в неговото базисно изследване за съвременната финансовоправна българска правна доктрина (Костов, М. Финансови правни отношения. С., БАН, 1979), включително се ползва от достиженията на всички представители на българската финансовоправна и данъчноправна доктрина. Тезите и

становищата на кандидата са принос за отстояването на правната концепция за финансите в съвременните условия.

Предвид горното, кандидатът представя по нов начин четвъртия компонент от предмета на правно регулиране на финансовото право, а именно правните отношения, свързани с „контрола“, с оглед на действащото право на Европейския съюз и националното законодателство.

Тя обосновава необходимостта да бъдат разглеждани самостоятелно в обхвата му въпросите, свързани с финансовия контрол, одита и надзора, Кандидатът обосновава тезата, че в обхвата на „финансовата система“ влиза системата на „публичните финанси“ и банковата и небанковата подсистеми на финансовата система, включително и валутната система, като отношенията възникващи, развиващи се и погасяващи се в тази система са именно предмет на правно регулиране на финансовото право.

4. Кандидатът Савина Михайлова-Големинова представя за участие в конкурса и глава от колективна монография с руски учени от Финансовия университет към правителството на Руската Федерация в гр. Москва, което е доказателство за нейните екипни качества. В публикацията на кандидата „Финансовият контрол“ (С.: *Общество и право*. № 1, 2020, с. 40-56, ISSN 0204-85-23, представена) се представят аргументирано съвременни тези досежно промяната в режима на имуществената отговорност по чл. 21 от Закона за държавната финансова инспекция, трансформирането на акта за начет в индивидуален административен акт, и др., които ще дадат тласък за нови изследвания в областта на финансовия контрол, с оглед прилагането на правото на ЕС и защитата на финансовите интереси както на националния бюджет, така и на бюджета на ЕС.

5. Научното творчество и изследвания на гл. ас. Савина Михайлова-Големинова следва да получат положителна оценка, тъй като нейните трудове безспорно са нови за правната доктрина, както и с теоретично и практическо значение.

В заключение, имайки предвид преподавателската, практическата и научноизследователската дейност на гл. ас. Савина Михайлова-Големинова, считам, че тя отговаря на всички условия за заемане на академична длъжност „доцент“ съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България. С оглед на това, препоръчвам на научното жури да предложи на Факултетния съвет на Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ да избере за доцент по финансово и данъчно право гл. ас. д-р Савина Михайлова-Големинова.

гр. София

юли 2020 г.

Изготвил становището:

/ проф. д-р Любен Караниколов/